

Månadsmytt

SENIORERNA

Karlskoga

Nr 3 – Mars 2019

Årgång 35

Vår stads stolthet Alfred Nobel på torget . Foto: Jan Sjögren.

**Intressant
om
framtid-
fullmakt på
sidorna 4-5**

**Gladiatonerna
på månads-
mötet.
Läs på
sidan 6**

**Vad gör ett
patient-
ombud?
Läs på
sidan 7**

**Läs om
resor och
utflykter
på sidorna
8 och 9**

Almanackan

(Sparas till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt fredagen den 12 april kl. 16.00.

Distribution fredagen den 26 april.

Tisdag 2 april kl. 14.30

Månadsmöte i Solbringens matsal.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

1 april kl. 11.30. Se notis!

Måndag 8 april kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 16 april kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner. Solbringens matsal.

Är norra delen av Möckeln en

meteoritkrater?

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

15 april kl. 11.30. Se notis!

Tisdag 7 maj kl. 13.00

Lunch på Labbsand, speciellt för oss.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast fredag

3 maj kl. 11.30. Se notis!

Tisdag 14 maj kl. 14.30

Månadsmöte i Solbringens matsal.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

13 maj kl. 11.30. Se notis!

Torsdag 23 maj

Pubafton. Se notis i aprilnumret!

**Våra arrangemang
sker i samarbete med
Studieförbundet
Vuxenskolan**

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 16 april kl 14.30

i Solbringens matsal.

Program

Allan Hede spekulerar:

**Är norra delen
av Möckeln en
meteoritkrater?**

I början av 2000-talet presenterades en hypotes om att norra delen av Möckeln är en meteoritkrater. Den baserades på den runda formen, strukturer i sandstenen och lägre tyngdkraft.

Allan har studerat många meteoritkratrar, bland annat den s.k. Möckelnkratern och presenterar nu vad han kommit fram till. Han spekulerar också över förutsättningarna att utnyttja kratern för utvinning av geotermisk energi.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro. Anmälan senast måndag 15 april kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en intressant eftermiddag!

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:

Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Siv Kanon, tel 070-748 07 73. E-post: siv-kanon@spray.se
Birgitta Hede, tel 072-735 36 02, Majken Lasson, Eva Sandström och Jan Sjögren.
E-post: m-nytt@spfkarlskoga.se
Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@outlook.com
SPE, Solbringen 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: spfkarlskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 10-12.
Siv Kanon, tel 070-748 07 73. E-post: siv-kanon@spray.se
Gunnel Carlstedt, tel 542 20. E-post: busterbogl@hotmail.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

Vi pensionärer är ofta tilltänkta offer när mindre nogräknade människor vill tillskansa sig pengar eller föremål på ett oärligt sätt. Förr var det väskryckning och överfall i hemmet.

Nu tycks de som är ute efter de äldres ägodelar tänka i andra banor. Nu gäller det ofta att lura till sig kreditkort och identitetshandlingar.

Vi som blir utsatta för dessa personer inser nog inte hur försvarslösa vi egentligen är. Vi tror nog att vi är vaksamma och strax genomskådar dessa försök att lura oss. Men vi glömmar att dessa personer har ett mycket långt försprång. De är ofta proffs, har kanske inte gjort annat i livet. Tänk på de TV-program där fingerfärdiga skickliga estradörer mitt framför ögonen på oss plockar av personer i publiken deras slipsar och klockor. Då förstår vi hur svårt det kan vara med oärliga personer. Vi som inte blivit utsatta undrar ofta hur de som blivit av med värdesaker kunde vara så naiva och godtrogna. Men vi bör förstå att vi alla kan drabbas.

Det sista jag läste om när det gäller lurendrejeri mot oss pensionärer var att man har lagt i varor i äldres vagnar utan att bli upptäckt. Den äldre har sedan gått till kassan och betalt varorna. I samma kassakö har sedan den oärliga personen sett till att stå och så har man snabbt tagit tillbaka de varor som man lagt i korgen.

Usch vad tråkigt att skriva om dessa oegentligheter. Men sen påminner man sig själv om att vår förening ska tillvarata våra medlemmars intressen. Hoppas att dessa rader kan hjälpa någon att få behålla sina ägodelar.

Då är slantarna bättre att ha till våra intressanta och trevliga resmål. Och varför inte komma på ett Månadsmöte och lyssna på levande musik och annan gemenskap eller till Vetgiriga Veteraner som försöker informera om mycket som kan vara bra att veta. Båda arrangemangen har förstås kaffe med dopp. Det finns flera olika arrangemang som ni alltid är välkomna till. Läs mer om dessa på andra sidor i tidningen.

Läste förresten om att i mars 2023 skall det kontantlösa samhället vara infört. Ta nu detta datum med en nypa salt. Så lätt ska vi pensionärer som vill ha kontanterna kvar inte ge upp. Vi vill åtminstone ha lite längre tid på oss. Många av våra medlemmar tycker att de har bättre kontroll på sina slantar om de finns i kontanter.

Siv Kanon

Månadsmöte

Tisdagen den 2 april kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program

Trubaduren Rune Blidh underhåller

Rune har beskrivit sig själv så här:

”Jag är en värmländsk trubadur, bjuder på en mix av egna och andras visor blandat med dikter, historier och mellansnack.

Jag jobbar mycket med humor och skriver om vardagliga saker som folk känner igen.”

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro. Anmälan senast måndag 1 april kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarskoga@telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

Valter Jehrnr

Marianne Leijder

Anders Lindbäck

Äta bör man ... och gärna tillsammans!

I september var vi 50 personer som åt **Lunch med det lilla extra på ”Möckelns salsida”**. (Se Månadsnytt oktober 2018.) Nu gör vi om det!

Tisdagen 7 maj kl 13.00 tar Anneli och Mikael Rådesjö emot oss ute i **Labbsand**. (labbsand.hemsida24.se eller tel. 070-571 23 69).

Liksom då lagar de en lunch exklusivt för oss. Den serveras vid borden och består av liten förrätt, huvudrätt och kaffe med hembakad kaka. Måltidsdryck (lättöl, loka eller läsk) ingår. **Pris 150 kr.**

Anmälan senast fredag 3 maj till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarskoga@telia.com. Meddela samtidigt om du vill åka med i en bil eller har plats för passagerare i din bil.

Ingalill Ericson och Ulla Forsling

Vetgiriga veteraner 19 februari

Framtidsfullmakt

Detta var ett helt nytt och mycket intressant ämne som lockade så många att man kan tala om lapp på luckan. Många avvisades redan vid försöken att anmäla sig.

Kön har sällan ringlat så lång vid entrén som den här dagen.

Sten-Åke Bengtsson talade om att man bokat in ett nytt informationsmöte med samma föreläsare under hösten. Juristerna Anna Skult och David Höög från LRF konsult höll i eftermiddagen och de var imponerade av det stora intresset.

Vad innebär då detta? Lagen kom 1 juli 2017. Vi fick höra att det finns olika tolkningar beroende på vem som tillfrågas. Våra gästande jurister var faktiskt av olika uppfattning i en del fall. Detta är troligen helt naturligt med en så ny företeelse och frågorna kommer att lösas.

Vanliga fullmakter regleras i avtalslagen. Dessa gäller ej om någon blir oförmögen att fatta egna beslut om ekonomi och personliga angelägenheter. Då kan en god man behöva tillsättas av tingsrätten.

Bilden visar att framtidsfullmakt är ett hett ämne för SPF:s medlemmar.

Gunnel Ringman och Sten-Åke Bengtsson är värda stort tack för att de engagerade David och Anna.

Har man skrivit en framtidsfullmakt kan man själv styra över vem man vill ska ansvara för ens angelägenheter den dag man blir stadigvarande beslutsförmögen över längre tid.

Vilka regler gäller då? Man måste ha fyllt 18 år, fullmakten ska bevittnas av 2 närvarande personer som ej nämns i denna. När man skriver fullmakten måste man ha förmåga att ta hand om sina angelägenheter. Fullmaktshavare kan vara make/maka, barn eller vänner, men inte juridiska personer. (t.ex. bolag, stiftelse, förening, kommun, staten, eller liknande). Det är bra att ha någon mer som träder in om den som fått fullmakten blir sjuk.

Man kan skriva en fullmakt själv, men lagen är ny och det kan förekomma osäkerhet runt tolkningen. Föreläsarna föreslog därför att man tar hjälp av en juridiskt kunnig person. Fullmakten gäller ej hälso- och sjukvårdsfrågor eller tandvård utan bara ekonomiska och personliga angelägenheter.

Framtidsfullmakten är ej till för att fördela egendomar. Detta ska ske genom testamente när det finns flera bröstarvingar. Har man bara ett barn kan man i förväg skriva in en gåva som kan ges när man själv ej kan utnyttja den, blev svaret på en fråga.

Vid delade meningar om när en fullmakt ska träda ikraft kan bedömning ske i tingsrätten. Fullmakten kan förvaras i hemmet och behöver inte registreras, vilket var ytterligare en fråga. Viktigt är att fullmaktsgivare och dennes närmaste krets informeras innan fullmakten träder i kraft. Tillfrisknar man från sin sjukdom slutar fullmakten att gälla.

Fullmaktshavaren får en given ram att agera inom och kan inte agera utanför denna. Det uppstod en diskussion om jävsförhållanden, t.ex. har

man rätt att sälja en gemensam bostad? Denna fråga har inte avgjorts i domstol.

Den som innehar en fullmakt har inte rätt till betalning för utfört arbete men däremot för verifierade utlägg i samband med detta.

Har fullmaktsgivaren skriftligen godkänt att t.ex. julklappar köps till barnbarn så får man göra det. Fullmakthavarens redovisning kan vid behov granskas av överförmyndaren. Godkänns den ej upphör fullmakten att gälla. Detta beslut kan överklagas till tingsrätten. Då kan det i vissa fall i stället tillsättas en god man. Fullmakten gäller ej om innehavaren går i konkurs. Man får inte deklarera utan fullmakt. När fullmaktsgivaren dör upphör fullmakten att gälla. Då tar i stället dödsboet över.

Anhörigbehörighet

Här gäller samma förutsättningar som vid godmanskap. Personen ska ha en uppenbar beslutsoförmåga, ha fyllt 18 år innan sjukdom som påverkar inträder. Här finns inga krav på att allt ska vara nedskrivet.

Som närmaste anhörig räknas make/sambo, där efter kommer bröstarvingar, barnbarn, föräldrar, syskon, syskonbarn.

Juristerna Anna Skult och David Höög fick naturligtvis blommor efter den intressanta informationen.

Här kan man ha fått/få en vanlig fullmakt av den som drabbats av sjukdom. Man har inte rätt att sälja eller ge bort den sjukes saker. Man har rätten att betala den sjukes räkningar.

Mot slutet av eftermiddagen kom en fråga om en fullmaktshavare kan rösta åt den sjuke och svaret blev ett klart NEJ.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Några visdomsord om framtiden:

Framtiden tillhör dem som förbereder sig för den i dag.

Det är svårt att sia, i synnerhet om framtiden.

Det enda säkra man vet om framtiden är att det blir allt mindre av den.

Tänk på att gynna våra annonsörer i Månadsnytt och Lathunden!

De ger oss inkomster som bekostar en stor del av både Lathunden och Månadsnytt!

Loviselundsvägen 59, Karlskoga • 0586-343 43 • www.smakbiten.info

Öppet: tis-fre 09.00-18.00, lör 10.00-15.00, sön-mån stängt.

Soppor, sallader, pajer, lasagne, smörgåsar, smörgåstårter, kaffebröd.

Allt är hemlagat!

Glutenfria/laktosfria alternativ finns.

Månadsmöte med Gladiatonerna

En grupp som bestod av sju herrar och två damer intog Solbringens scen på månadsmötet den 5 mars. De kallar sig Gladiatonerna och har funnits i ca 30 år. Gitarristen och sångaren Marianne har varit med ända från start.

Att gruppens konferencier var en tvättäkta karlskoting kunde till och med undertecknad som är nyinflyttad (för bara 37 år sen) höra. Nästan hela gruppen är från Karlskoga, men någon degerforsare har också smugit sig in.

Sång och musik med Gladiatonerna.

Det fanns flera dragspel och dessutom munspel, gitarr, tamburin och några sångare. De drog igång rejält med ett riktigt nostalgiskt valspotpurri, Lördagsvalsens, Kväsarvalsens och Spiskroksvalsens. Man förstår att man är urgammal när man delvis kan texterna till låtar som ungdomar aldrig hört talas om.

Gunde Johanssons välkända Torparvisa var det riktigt roligt att få höra igen. Den innehåller mycket tänkvärt (men vi har nog aldrig trott att en torpares liv var så behagligt som Gunde beskriver det).

Lite allsång blev det också, bland annat Drömmen om Elin. Vi fick också tillfälle att sjunga med i refränger flera gånger. Det är ju bra för oss att träna de gamla rostiga stämbanden.

Vi fick höra många fler låtar och det var naturligtvis ett avbrott i underhållningen för gymnastik med Britt och Lena. Om man bara har utrymme runt om är det lätt att röra på sig sittande (så mycket man nu kan klara). Sen blev det kaffe med dopp och dragning på lotterier.

Vi var nära 50 i publiken som applåderade när Gladiatonerna som tack fick varsin vacker ros av Marianne Leijder.

Text: Birgitta Hede

Foto: Jan Sjögren

Varifrån kommer ordet Kväsarvalsens?

När jag skulle skriva ett referat från månadsmötet kom jag att tänka på det för oss märkliga namnet Kväsarvalsens på en låt som spelades. Kan kväsa möjligen betyda något annat än man tror? Jag googlade på kväsa och fann ingen annan betydelse än de man känner till. Kuva, knäcka och trycka ned står som synonymer till kväsa.

Men skam den som ger sig. Om man i stället söker på kväsare så får man mängder av information om en typisk s.k. subkultur som fanns på 1800-talet. De som ville vara lite finare kallades grilljanne och den motsatta gruppen kväsare betyder då ungefär ligapojke eller buspojke.

En grilljanne var under 1890-talet en skämtsamt benämning på tillgjorda unga sprättar och klädsnobbar i Stockholm. De stoltserade gärna med en käpp.

En kväsare är en betydligt råare sälle. En riktig kväsarkvanting ska helst ha en vegamössa med knäckt skärm, vilket demonstrerar att han ofta råkar i slagsmål - denna brutna mösskärm kallas för "kväsarmärket". Detta ganska intoleranta påbud förekom: "Alla som bär käpp ska ha stryk" . . .

Förutom den knäckta vegamössan (helst inköpt hos Björnboms i Storkyrkobrinken) skulle kvantingen ha kavaj av grovt militärtyg med foder som stack fram därbak, halsduk i stället för krage, synnerligen säckiga byxor som kallades "slängarbrallor" och spetsiga skor.

Då kommer vi också in på ordet kvanting som finns i texten på Kväsarvalsens. Det motsvarar ungefär 'grabb', men kan också ha en negativ bibetydelse och är då jämförbart med ord som pojkspoling och slyngel. Tydligt är kvanting och kväsare ungefär samma sak. En tjej kunde kallas rynka, vilket finns i valsens text. Hon hade kortare kjolar än andra kvinnor och kunde (hemska tanke!) röka offentligt!

Ordet kväsig har nog använts senare, även om det antagligen är bortlagt nu. Det har aldrig funnits i mitt ordförråd, men tycks ha betytt ungefär käck, fräck eller mallig.

Tänk vad man kan lära sej mycket på internet! Det finns mycket mer att hämta på orden kväsare och kväsig, bland annat från SAOB (Svenska Akademiens ordbok). Ovanstående är bara ett kort sammandrag.

Vetgirig var Birgitta Hede

Synpunkter på vården?

Foto: Jan Sjögren

Har du synpunkter/klagomål på vården i Karlskoga/Degerfors med omnejd? Det kan gälla den slutna vården eller alla mottagningar i vår länsdel. Då kanske du känner till att vi har ett eget patientombud som finns i lasarettets entré där Patientcentrum ligger.

Patientombudet fungerar som en förmedlande länk mellan patienter/närstående och vården. I hennes arbetsuppgifter ingår att hjälpa patienter och närstående att hitta rätt i vården, ta emot synpunkter och klagomål, vare sig det är något positivt eller negativt som behöver ventileras.

Hon kan hjälpa till med att informera dig och dina anhöriga om vilka rättigheter ni har. Hon bidrar till verksamheternas kvalitetsarbete utifrån ett patient- och närståendeperspektiv. Det innebär bl.a. att om du som patient eller närstående är missnöjd med behandling eller bemötande kan du få hjälp att anmäla detta för att förhindra att du själv eller andra råkar ut för samma obehag igen.

Den som gör en anmälan via patientombudet får en återkoppling senast inom 4 veckor om vad detta lett till. Patientombudets telefonnummer är 0586-663 73 och hon har telefontid måndag till torsdag kl. 8.00-12.00.

Den här patienten behöver inte patientombudet.

Han behöver hjälp med att kontakta patientombudet.

Eva Sandström

Seniorrabatt 5%
varje tisdag

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Resor och utflykter

Dagstur till Nationalmuseum fredagen den 5 april

Fullbokad.

Utflykt till Brunskog och Borgvik lördagen den 25 maj

Utflykten sker med liten buss. Vi besöker algodlaren Ebba Olsson och konstnären Maria Westerberg (Vildhjärta) i Brunskog samt bruksområdet och bruksmuseet i Borgvik. Lunch på Gate Gästgiveri i Arvika.

Efter lunchen åker vi den vackra vägen längs Glafs fjorden till Borgvik.

Avresa från Karlskoga busstation kl. 8.00. Hemkomst ca kl. 18.

Vid 20 deltagare blir priset 675:- per person i vilket ingår bussresa, entréer och guidning samt förmiddagsfika och lunch.

Anmälan senast 5 april.

Utflykt till Askersund med omnejd onsdagen den 19 juni

Detaljerad information i föregående Månadsnytt. Resan omfattar besök i Olshammar, skärgårdstur med båten Wettervik inkl. lunch och besök på Venus choklad.

Vid 20 deltagare blir priset 775:- per person i vilket ingår bussresan, båtresan, lunch och entréer.

Anmälan senast 3 maj.

Kryssning Rügen m.m.

Bokningen avslutad. 19 deltagare.

Kryssning Färöarna-Island

Bokningen avslutad. 17 deltagare.

Chess på Sjöföreläsningen söndagen den 20 oktober

Vi följer med Vänerbuss resa till Sjöföreläsningen.

I priset 650:- ingår bussresa, biljett och kaffe med räksmörgås i pausen.

20 biljetter är preliminärbokade.

Mer information i nästa Månadsnytt.

**Reseanmälningar görs till SPF:s expedition om inte annat anges.
För mer information, kontakta någon i resegruppen.**

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

**"Gör som de flesta:
anlita Karlskogas
största mäklare!"**

0586-74 00 00

Karlskoga, Centralplan 3
karlskoga@lansfast.se

lansfast.se/Karlskoga

*Vi finns när du
behöver oss*

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja gravsten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga
Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS
fonus.se

Örebrodistriktet: Resa till Irland med SPF

Avresa: onsdag 16 oktober, 7 resdagar. I priset 10.670 kr ingår flyg, alla busstransporter, 6 övernattningar, 6 frukostar, 4 middagar, rundturer, entréer och reseledares tjänster.

Vissa tillägg kan fås till extra kostnad. Pass MÅSTE medföras.

Anmälan **senast 15 juni** till SPF -Distriktet: info@spforebrodistriktet.se, tel. 019-611 30 55.

Undrar Du på något om resan – ring Lotta Gustafsson 070-246 53 97

Detaljerad information och anmälningsblankett finns att få om du kontaktar distriktet.

Månadsmöte

Tisdagen den 4 maj kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program
Åke Holt sjunger
till eget gitarr-
ackompanjement

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.
Anmälan senast måndag 13 maj kl 11.30 till
exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@
telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

*Valter Jehr
Marianne Leijder
Anders Lindbäck*

Teater med Seniorerna i Lekebergs revysällskap på Sparbanksbörsen i Fjugesta

Kärlek med förhinder, Gideon Wahlbergs klassiska lustspel från 1934, spelas dessa dagar: 5, 6, 7, 12 och 13 april.

Priset är 300 kr och då ingår mat bestående av varmrätt, kaffe och kaka. 7 april serveras maten kl. 13, övriga dagar kl. 18.

Vi ordnar **ingen** gemensam resa dit men du kan boka och åka på egen hand.

Boka via mejl info@lekebergsrevyn.se eller tel. 076-822 93 00.

SPF Örebrodistriktet informerar om Regionala pensionärsrådet (RPR)

Flera medlemmar har undrat vad man gör som RPR-ledamot. Vad diskuteras och hur stort inflytande har våra representanter?

Det nya pensionärsrådet har nyss tillträtt sin 4-årsperiod. Här kommer ett sammandrag av Annette Lindvalls första rapport från RPR.

I uppdraget som ledamot i RPR ligger bland annat att fortsätta Ulf Grells arbete med att utveckla den så kallade Jönköpingsmodellen för vårt län och att följa den verksamhetsplan som finns upprättad för Pensionärsrådet 2019.

Modellen är ett sätt att utvärdera hur bra länets vårdcentraler är när det gäller att ta hand om äldre. Ulf Grell deltar i distriktsstämman den 3 april i Askersund och berättar om projektet.

På pensionärsrådets första sammanträde kom nya intressanta områden upp till diskussion. Ett gällde utökad mammografiundersökning, då kvinnors livslängd har ökat.

Återkommer gör Annette Lindvall

Pubafton på Woodys

God mat och trevlig stämning på Woodys Pub.

Vi var ett gäng SPF Seniorer som var på Woodys Pub 14 mars, en pubkväll som ordnades av vår nya styrelseledamot Ulf Palmér.

Vår servitris för kvällen var en duktig ”drickaguide”. Vi behövde inte få någon drickamenny. Det var bara att önska så kunde hon förklara och servera, det var spännande.

På matsedeln fanns många varianter av hamburgare men även fisk och kyckling. Det var verkligen pubstämning, trevlig samvaro, god mat och dryck. En ny pub-afton planeras 23 maj. Se notis i aprilnumret.

Text och foto: Leila Raudsaar

Här lever jag bland mina minnen

En gång hade jag besök från ett fjärran exotiskt land och gästen konstaterade att jag levde ensam bland mina minnen och böcker. Det var ett annorlunda sätt att se på mig och min centralt belägna trea, som ibland känns som en omlastningscentral för vänner, barn och barnbarn.

Att jag har gott om minnen kring mig stämmer och jag trivs bland dem. Här finns ärvda saker, där förfäder lever vidare genom att jag tänker på farmors morbror där han satt på Nationalmuseum och målade tallsbogen, som nu pryder väggen i mitt vardagsrum.

På en vägg sitter en s.k. vittra (märklig utväxt på ett gammalt träd) med torkade blommor i. Den kommer från vårdträdet, nedblåst i början av 70-talet, på gården där jag växte upp.

I en handmålade vas står träfiguren Tage Erlander, som mist sina fötter och därför måste vara i vasen för att hålla sig upprätt. Tage var en present då jag klarade min första tenta i statskunskap. Inget är särskilt värdefullt men de tankar och känslor sakerna väcker betyder mycket för mig.

I hallen har jag en liten pryhylla med reseminnen. Där finns en liten samling jordglober från olika platser. Den vackraste är i glas och inköpt i Prag, den fulaste är en pennvässare som inköpts på en flygplats i Berlin. Klenoden är jorden i form av ett blått stenägg stående i en äggkopp i samma stil. Ekvatorn är noggrant markerad och där den delar jorden i norra och södra halvklotet i Kenya är ägget inköpt.

I hyllan finns också en ful svart trästaty i ebenholts. Den kommer från ett hantverkskooperativ i staden Murewa 13 mil nordöst om huvudstaden Harare i Zimbabwe och året var 1994, då svenska landslaget i fotboll grävde guld i USA. Vi var ett svenskt gäng med museifolk, bibliotekarier och lärare som premierats för vårt internationella arbete med en resa, betald av SIDA, till södra Afrika.

Min grupp på tre personer hade bestämt sig för att undersöka hur HIV och AIDS påverkade livet för vanliga människor. Vår tolk hade denna dag via en byäldste stämt träff med kvinnor under några träd, som gav välbehövlig skugga. Vi svenskar, som är så noga med att passa tiden, väntade otåligt och just då vi var på väg att ge upp kom

kvinnor från olika håll och slog sig ner i gräset på sina tygstycken.

Vi hade trott att vi skulle intervjua dem, men det blev tvärtom. De efterfrågade kunskaper och vi svarade efter bästa förmåga. Timmarna gick och naturligtvis avslutades stunden med sång och dans. På hemvägen besökte vi hantverkarna och jag köpte statyn, som jag döpte till AIDS-mannen.

På en av de översta hyllorna står en rysk docka, inte en traditionell babusjka utan med de sovjetiska ledarna. Längst in finns lille Lenin, som följs av Stalin och ytterst återfinns Gorbatsjov och Jeltsin. Dockan inköptes i en tobakshandel under en resa till Tallinn 1992.

Rysk docka med lite annorlunda motiv.

Barnbarnen har använt den ryska dockan på många sätt. Bl.a. har den varit bra då man vill leka skola för man har ju både lärare och elever i ett. Den store Jeltsin fick undervisa de övriga men också ta sig an andra elever från hyllan, en soldat från terrakottaarmén i Kina, två mörkhyade barbröstad kvinnor med vackra håruppsättningar från Gambia och en egyptisk helig katt. De fick med hjälp av en av jordgloberna veta att jorden är rund och snurrar. Stalin var väldigt bråkig och kunde inte sitta still så han fick lämna skolan.

På nedersta hyllan står en lite snusflaska från Peking. Inuti flaskan finns hundratalet små figurer målade så att man tydligt kan urskilja frisyr, ansikte och kläder. Hur någon kunnat åstadkomma detta är för mig en gåta. Det är lättare att förstå hur man gjort glaskaramellerna från Venedig eller den färgglada fisken i balsaträ från Nicaragua.

Vilka minnen finns hos er och vilka minnen bär ni inom er?

Många av oss spar på konkreta minnen, men andra vill hellre ha minnena inom sig. Tur att vi är olika.

Text och foto: **Gunn Haglind**

Det finns de som menar att man ska rensa ut mycket i sitt hem och bara behålla några få saker som gör en glad. Det kanske fungerar för en del, men andra skulle inte stå ut med att göra så.

Vi måste få vara som vi är.

*Var dig själv
för annars finns
det ingen som du.*

? Gåtfullt ?

av **Birgitta Hede**

Svaren ska bli grundämnen.

1. Säg inte femte bokstaven
2. Insekter utan g
3. Träd med kottar
4. Två prepositioner
5. Gömmer ulven i fårakläder?
6. Sägs ibland den som jobbar vara i
7. Prata?
8. Tio?
9. Grejer som Heyerdahl hade på sin vassbåt
10. Kan man sätta P för
11. Du kan väl pröjsa? Nej, jag har inte ett . . .

Svar i nästa nummer.

Svar på gåtorna i februarinumret:

Några **kända sånger** som innehåller ett eller flera namn på personer.

1. Här är "jag" riktigt ute i svängen med tre personer som nämns vid efternamn.
Andersson, Pettersson och Lundström (Jungfru, jungfru . . .)
2. Hon blir inbjuden till en lång men långsam båttur. Undrar om de är framme än?
Res med mej **Stina** i en roddbåt . . .
3. De här flickorna har ansträngt sig för att bli fina just i dag, men varför?
Ada och Beda (Engelska flottan har . . .)
4. Kaffe är hon specialist på.
Dagny, kom hit och spill . . .
5. Hans huvudbonad bär spår av kall nederbörd.
Här kommer **Fritiof Andersson**, det snöar . . .
6. Den här flickan tycker om att dansa (gärna med personen i nr 5). **Rosa** på bal.
7. Det mest speciella med den här stockholmsflickan är hennes syskon. De har inte alls samma efternamn som hon och dessutom har båda ett synfel. Känner du **Fia Jansson** som bor uppå söder . . .
8. Den här flickans nordliga hemort är också ett flicknamn och namnen rimmar dessutom.
Kristina från **Vilhelmina**.

Värmlänningar är minsann inte dumma.
Här är ett exempel på värmländsk visdom:
*En ska int köpe doninger mä hanntag på.
Di drar bare mä sej en hop mä arbete.*

Kulturrundan i februari

Tore Kjäll har många visor i sin repertoar.

Vid dagens kulturrunda fick Solbringen och ett knappt 40-tal intresserade åhörare besök av den i Karlskoga välkände underhållaren Tore Kjäll. Han firade födelsedag denna vackra vårvädersdag. Han inledde med "En fattig trubadur". Den ingick i filmen "Vart hjärta har sin saga", där den framfördes av Edvard Persson redan år 1948.

Dagens gäst kom till vår stad för 27 år sedan. Han var född i norra Göteborg, vilket märktes på det fortsatta sångvalet med flera melodier om det vackra Bohuslän. Vi fick höra flera av Nils Ferlins tonsatta dikter och en del information om honom innan det var dags för kaffepaus med gott bröd från 39:an.

Efter kaffet sjöng Tore bl.a. "Strövtåg i hembygden" och "Jag och min far" innan Marianne Leijder tackade dagens underhållare och informerade om nästa kulturrunda om exakt en månad.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Trafik och säkerhet:

Lagar och regler kring däck

Vinterdäck måste du använda under perioden 1 december - 31 mars.

Dubbdäck får du använda 1 oktober - 15 april.

Vinterdäcken är olagliga att köra med på vintern när de slits under 3 mm.

Vad gäller om vinterväglag?

Från 15 april får du inte använda dubbdäck.

Om det råder vinterväglag kräver lagen att vinterdäck används under denna period. Även tunga fordon som lastbilar och bussar lyder under vinterdäckslagen. Vinterdäck kan vara dubbade eller dubbfria.

Tidigare tolkades vinterväglag som när det fanns snö, is eller frost på vägbanan och/eller angränsande vägar.

Numera anses vinterväglag råda när det finns snö, is, snömodd eller frost på någon del av vägen. Om det råder vinterväglag på platsen är det polisen som avgör. Du kan alltså inte hävda att det råder eller inte råder vinterväglag om polisen är av en annan åsikt.

Per Aspeli

Öppettider:

Måndag	9-18
Tisdag	9-18
Onsdag	9-18
Torsdag	9-18
Fredag	9-16

 ASSA Saxar

Ring 0586-583 74

Rörläggarvägen 13, 691 43 Karlskoga

Pensionärs- rabatt

Måndag-fredag
9-12